

TKP

| EMEK MERKEZİ

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI 2019 TEMMUZ İSTATİSTİĞİ DEĞERLENDİRME RAPORU

TKP

| EMEK MERKEZİ

KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI 2019 TEMMUZ İSTATİSTİĞİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Kamu emekçileri sendika ve konfederasyonlarının 2019 yılı üye sayılarına ilişkin istatistik 6 Temmuz 2019 tarihinde Resmi Gazetede yayınlandı. İstatistiklerin, çalışan ve sendika üye sayısı olarak bir önceki dönem ile karşılaştırılması çarpıcı sonuçlar ortaya çıkartıyor. Bu raporda kısa başlıklar halinde kimi bulguları paylaşıp, bunlar arasında dikkat çeken başlıkların altını çiziceğiz. Her şeyden önce açıklanan istatistikler kamu çalışanlarının sendikal örgütlenmesine iktidar tarafından yapılan siyasi müdahalenin boyutlarını gözler önüne sermesi açısından önem taşıyor.

Özet Bulgular

- 1- Toplam sendika üye sayısında küçük de olsa bir artış var.
- 2- Sendikalı sayısındaki artış toplam çalışan sayısındaki artışın altında.
- 3- Bu nedenle sendikalaşma oranında düşüş var.
- 4- Bazı hizmet kolunda çalışan sayısındaki artış dikkat çekici.
- 5- Yerel yönetimler en yüksek sendikalaşma oranına sahip hizmet kolu.
- 6- Sendikalaşma oranında yerel yönetimleri diyanet izliyor.
- 7- En fazla üye sayısına sahip konfederasyon hâlâ açık ara AKP destekli Memur-Sen.
- 8- Bir diğer devlet destekli konfederasyon Kamu-Sen büyüyor. Kamu-Sen'in üye artışı Memur-Sen'i geçti.
- 9- Artış oranında Türkiye Kamu Sen'i Birleşik Kamu-İş izledi.
- 10- KESK kan kaybetmeye devam ediyor.

Değerlendirme

Genel tabloya ilk bakışta son bir yıl içinde kamu emekçisi sayısının arttığı, ancak sendikalı işçilerin sayısının aynı oranda artış göstermediği görünüyor. Çalışan sayısı 75.723 kişi artarken, sendikaların üye sayısı sadece 29.326 kişi arttı. Böylece sendikalaşma oranı yaklaşık 1 puanlık düşüşle yüzde 67,7'den yüzde 66,8'e geriledi.

	2018	2019	Değişim	Değişim %
Çalışan	2.473.371	2.549.094	75.723	%3,1
Üye	1.673.318	1.702.644	29.326	%1,8
%	%67,7	%66,8	-	-0,9%
Tablo-1				

Bu tabloya eşlik eden bir diğer veri, kimi hizmet kollarında çalışan sayısında gözlenen azalma. Bu hizmet kollarında aynı zamanda sendikalaşma oranı da düşmüş durumda. Bu düşüşte "Basın yayın iletişim hizmetleri" ile "kültür sanat hizmetleri" hizmet kolları göze çarpıyor. Her iki hizmet kolunda çalışan sayısı toplam 2119 kişi azalırken sendikalılık oranı Basın yayın iletişim hizmetleri iş kolu için yüzde 5,33 Kültür sanat hizmetleri iş kolunda ise yüzde 4,20 azaldı.

No	Hizmet Kolu	Çalışan Sayısı			Üye sayısı			Sendikalaşma	
		2018	2019	Fark %	2018	2019	Fark %	2018	2019
5	Basın Yayın İletişim	35.093	33.445	-%5,1	26.143	24.819	-%4,7	%74	%74
6	Kültür ve Sanat	17.315	16.844	-%4,0	11.399	10.939	-%2,7	%66	%65
Tablo-2									

Düşüşte iktidarın kamudaki bu birimlere yaptığı genel müdahalenin önemli bir payı olduğunu söyleyebiliriz. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları, TRT gibi kurumlarda çalışanlar bu müdahalelerden payını aldı.

Çalışan sayısında düşüş yaşayan diğer iki önemli hizmet kolu, Tarım ve Ormancılık Hizmetleri ile Enerji Sanayi ve Madencilik hizmet kolları. Bu iş kollarında da toplamda işçi sayısı 2664 kişi azaldı. Enerji sanayi ve madencilik hizmet kolunda sendika üye sayısı yüzde 1,2 oranında düştü. Tarım ve Ormancılık hizmet kolunda ise çalışan sayısındaki yüzde 3,6 düşüşe karşın sendika üye sayısında küçük de olsa bir artış gözleniyor. Bu hizmet kollarında iktidarın "sürekli özelleştirme paketleri" içerisinde sermayeye peşkeş çektiği önemli kamu teşebbüs ve teşekküllerinin yer alıyor olması genel işçi ve sendika üyesi sayısındaki düşüşte etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

No	Hizmet Kolu	Çalışan Sayısı			Üye sayısı			Sendikalaşma	
		2018	2019	Fark %	2018	2019	Fark %	2018	2019
10	Enerji Sanayi ve Maden	38.130	36.769	-%3,6	24.756	24.469	-%1,2	%65	%67
9	Tarım ve Ormancılık	76.202	74.899	-%1,7	56.406	56.624	%0,4	%74	%76

Tablo-3

Genel tabloya bakıldığında kamu çalışanlarının sendikal tercihlerine, iktidarın siyasal baskılarının ve kadrolaşma ihtiyacının damga vurduğuna dair diğer önemli örnekler ise çalışan ve üye sayısında artış yaşanan hizmet kollarının incelenmesiyle ortaya çıkıyor.

Kamu emekçisi sayısının artışında Büro (%6,80), Diyanet (%6,37) ve Sağlık (%5,44) hizmet kollarında çalışan sayısında artış gözleniyor. Yerel yönetimler hizmet kolunda ise bakanlığın verdiği istatistiklerde 2018 yılı çalışan sayısı yanılsızlıkla aynı yılın sendika üye sayısı olarak verildiği için sağlıklı bir hesaplama yapılamıyor. Ancak sendika üye sayısındaki artış dikkate alındığında bu hizmet kolunda da çalışan sayısının arttığı düşünülebilir.

Adı geçen hizmet kollarında çalışan sayısındaki bu artışın sendika üye sayısındaki artışta da yaşandığını söylemek güç. Bunun iki istisnası Diyanet ile Bayındırlık hizmet kolu. Diyanet zaten sendikalılık oranında yerel yönetimlerden

sonra yüzde 86 ile ikinci sırada yer alıyor ve geçen seneye göre üye sayısındaki artış yüzde 5,4'ü buluyor.

Bayındırlık hizmet kolunda ise çalışan sayısında artış olmamasına karşın sendikaların üye sayısındaki artış yüzde 7,2 olarak dikkat çekiyor. (Üstelik bu hizmet kolunda KESK'e bağlı sendika Yapı Yol Sen yüzde 8 oranında üye kaybetmiş durumda.)

No	Hizmet Kolu	Çalışan Sayısı			Üye sayısı			Sendikalaşma	
		2018	2019	Fark %	2018	2019	Fark %	2018	2019
4	Yerel Yönetim	113.861 (*)	126.936	11,5%(*)	113.861	116.092	%2,0	100% (*)	%91
1	Büro Banka ve Sigortacılık	272.271	290.798	%6,8	146.358	150.259	%2,7	%54	%52
11	Diyanet ve Vakıf	117.302	124.779	%6,4	102.235	107.768	%5,4	%87	%86
3	Sağlık ve Sosyal	546.066	575.766	%5,4	371.622	378.847	%1,9	%68	%66
2	Eğitim Öğretim ve Bilim	1.185.804	1.197.109	%1,0	774.617	784.272	%1,2	%65	%66
8	Ulaştırma	28.546	28.781	%0,8	19.104	19.478	%2,0	%67	%68
7	Bayındır İnşaat ve Köy	42.781	42.968	%0,4	26.717	28.653	%7,2	%62	%67

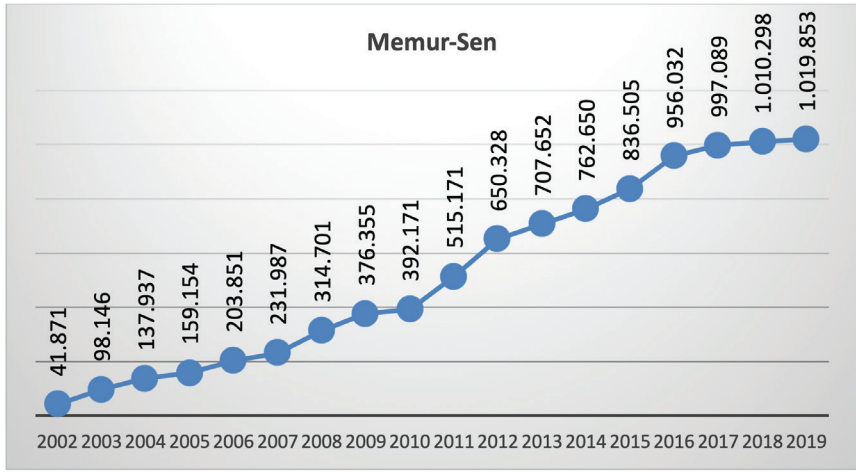
Tablo-4 (*) Yerel Yönetimler hizmet kolunda çalışan sayısı bakanlık istatistiğinde üye sayısı ile aynı verilmiştir. Hatalı olduğu düşünülmektedir.

AKP yıllarının yandaş sendikası olarak 2003 yılından sonra öne çıkan Memur-Sen'in hem üye sayısı hem oransal konumu çarpıcı boyutlara ulaştı. Memur-Sen, genel sarı sendikacılığın yerini alarak tamamen AKP hükümetine hizmet eden bir zor aygıtı işlevi görüyor.

2002 yılında 41.871 üyeli küçük konfederasyon olarak başladığı macerasında bugün 1.019.853 üye sayısına ve toplamda %40,01'lik üye hacmine ulaşmış durumda.

Bu gelişim kamu emekçilerinin sendikal mücadelesinde bir başarı öyküsü değil, aksine siyasi iktidarın sendikal alana müdahalesi ve sendikal özgürlüklerin engellenmesi olarak değerlendirilmeli.

Aşağıdaki grafiği izleyen herhangi bir kişinin Türkiye'de güçlü bir kamu emekçi sendikal hareketi olduğu yanılgısına kapılmaması için yukarıdaki tespitlerimizin altını çiziyoruz:

Bu Konfederasyonun özellikle Diyanet ve Vakıf Hizmetleri (%67,0) ile Yerel Yönetim Hizmetleri (%52,6) ve Tarım ve Ormancılık Hizmetleri (%57,5) hizmet kollarında tuttuğu yer ve iktidarın bu alanlardaki kadrolaşma hamlelerindeki kararlılık büyük bir uyumluluk içerisinde seyrediyor. Yıllar içinde Memur-Sen'e bağlı sendikalar 11 hizmet kolunda da en fazla üyeye sahip sendikalar haline geldi.

Buna karşın Memur Sen'in geçen yıldan bu yana üye sayısındaki artış yüzde biri bile bulmadı. Üstelik 6 hizmet kolunda Memur-Sen'e bağlı sendikalar üye kaybı yaşadı. Bunların içinde yüzde 11,2'lik düşüşle 5 numaralı hizmet kolunda faaliyet yürüten Birlik Haber-Sen en yüksek üye kaybı oranına sahip.

No	Sendika Adı	Konf.	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
11	Diyanet Sen	Memur Sen	80.402	%68,5	83.652	%67,0	4,0%
9	Toç Bir Sen	Memur Sen	43.165	%56,6	43.071	%57,5	-0,2%
4	Bem Bir Sen	Memur Sen	69.633	%61,2	66.732	%52,6	-4,2%
7	Bayındır Memur Sen	Memur Sen	18.040	%42,2	19.831	%46,2	9,9%
10	Enerji Bir Sen	Memur Sen	16.904	%44,3	16.655	%45,3	-1,5%
5	Birlik Haber Sen	Memur Sen	16.896	%48,1	15.009	%44,9	-11,2%
3	Sağlık Sen	Memur Sen	248.651	%45,5	251.572	%43,7	1,2%
2	Eğitim Bir Sen	Memur Sen	426.645	%36,0	433.787	%36,2	1,7%
8	Ulaştırma Memur Sen	Memur Sen	10.382	%36,4	10.310	%35,8	-0,7%
6	Kültür Memur Sen	Memur Sen	5.612	%32,4	5.549	%32,9	-1,1%
1	Büro Memur Sen	Memur Sen	73.668	%27,1	73.685	%25,3	0,0%

Tablo-5

Memur Sen'in üye kaybettiği hizmet kollarının tamamında Kamu-Sen üyesi sendikaların üye artışı yaşadığı ise ayrıca not düşülmeli.

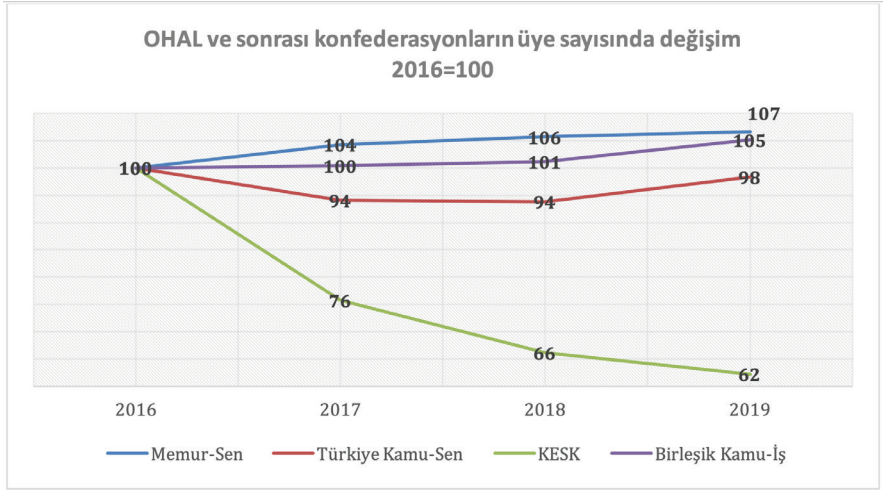
Bir dönem devlet destekli büyüyen diğer konfederasyon Türkiye Kamu Sen ise bu konudaki liderliğini Memur-Sen'e kaptırmıştı. Ancak son bir yıl içinde Türkiye Kamu Sen'in üye artışı hem sayısal olarak hem de oransal olarak Memur-Sen'in artışını geçmiş durumda. Türkiye Kamu Sen 18916'lık üye artışa karşın Memur Sen'in artışı 9555'te kaldı. Türkiye Kamu Sen'in üye sayısındaki artış 11 hizmet koluna dengeli bir şekilde yayıyor. Bu veri MHP'nin devlet içerisinde kadrolaşma hızının devam ettiği şeklinde yorumlanabilir. Üye sayısını arttıran bir diğer konfederasyon ise Birleşik Kamu-İş. Buradaki artış yüzde 4'e tekabül ediyor.

Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Fark Üye	Değişim %
Memur-Sen	1.010.298	%40,8	1.019.853	%40,0	9.555	0,9%
Türkiye Kamu-Sen	394.423	%15,9	413.339	%16,2	18.916	4,8%
KESK	146.287	%5,9	137.606	%5,4	-8.681	-5,9%
Birleşik Kamu-İş	64.730	%2,6	67.273	%2,6	2.543	3,9%
Diğer	57.580	%2,3	64.573	%2,5	6.993	12,1%
TOPLAM	1.673.318	%67,7	1.702.644	%66,8	29.326	2,1%

Tablo-6

İlk dört içinde üye kaybı yaşayan tek konfederasyon ise KESK. KESK yerel yönetimler dışında tüm hizmet kollarında üye kaybetti. KESK'in yerel yönetimlerdeki artışını da yine Memur Sen'in kaybı ile doğru orantılı olarak yerel seçim sonuçları üzerinden değerlendirmek mümkün olabilir. Ancak KESK'teki son yıllarda hızlanan kan kaybı özellikle 15 Temmuz darbe girişimi sonrası uygulanan OHAL ve beraberinde bağlı sendikalara uygulanan baskılarla birinci derecede bağlantılı.

Aşağıda 15 Temmuz darbe girişimi sonrası dört konfederasyonun üye sayılarında yaşanan değişim ayrıntılı bir şekilde görülüyor:

Ve son olarak 11 ayrı hizmet kolunda üye sayısı yüzde 1'in üzerinde olan sendikalarda son bir yıl içinde üye sayılarında yaşanan değişimlerin tablolarını paylaşıyoruz. Bu tablolar ile raporun önceki bölümlerinde yer alan değerlendirmelerin hizmet kollarındaki sendikalara yansımaları incelenebilir.

HİZMET KOLLARINDA SENDİKALARIN DURUMU 2018-2019 KARŞILAŞTIRMALI TABLOLAR

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
1	Büro Memur Sen	Memur Sen	73.668	%27,1	73.685	%25,3	0,0%
1	Türk Büro Sen	Türkiye Kamu Sen	38.467	%14,1	42.285	%14,5	9,9%
1	Sime Sen	Bağımsız	9.327	%3,4	8.417	%2,9	-9,8%
1	BES - Büro Emekçileri Sendikası	KESK	8.536	%3,1	6.834	%2,4	-19,9%
1	<u>Savdes</u> - Sen	Bağımsız	6.247	%2,3	5.703	%2,0	-8,7%

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
2	Eğitim Bir Sen	Memur Sen	426.645	%36,0	433.787	%36,2	1,7%
2	Türk Eğitim Sen	Türkiye Kamu Sen	201.475	%17,0	207.256	%17,3	2,9%
2	Eğitim Sen	KESK	83.131	%7,0	77.818	%6,5	-6,4%
2	Eğitim İş	Birleşik Kamu iş	48.534	%4,1	49.882	%4,2	2,8%

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
3	Sağlık Sen	Memur Sen	248.651	%45,5	251.572	%43,7	1,2%
3	Türk Sağlık Sen	Türkiye Kamu Sen	92.176	%16,9	97.194	%16,9	5,4%
3	SES	KESK	22.758	%4,2	20.374	%3,5	-10,5%

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
4	Bem Bir Sen	Memur Sen	69.633	%61,2	66.732	%52,6	-4,2%
4	Tüm Bel Sen	KESK	18.794	%16,5	21.064	%16,6	12,1%
4	Türk Yerel Hizmet Sen	Türkiye Kamu Sen	14.320	%12,6	15.552	%12,3	8,6%
4	Tüm Yerel Sen	Birleşik Kamu iş	10.933	%9,6	12.407	%9,8	13,5%

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
5	Birlik Haber Sen	Memur Sen	16.896	%48,1	15.009	%44,9	-11,2%
5	Türk Haber Sen	Türkiye Kamu Sen	6.730	%19,2	7.282	%21,8	8,2%
5	Haber Sen	KESK	2.014	%5,7	1.533	%4,6	-23,9%

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
6	Kültür Memur Sen	Memur Sen	5.612	%32,4	5.549	%32,9	-1,1%
6	Kültür Sanat Sen	KESK	3.223	%18,6	2.816	%16,7	-12,6%
6	Türk Kültür Sanat Sen	Türkiye Kamu Sen	2.278	%13,2	2.425	%14,4	6,5%

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
7	Bayındır Memur Sen	Memur Sen	18.040	%42,2	19.831	%46,2	9,9%
7	Türk İmar Sen	Türkiye Kamu Sen	5.765	%13,5	6.048	%14,1	4,9%
7	Yapı Yol Sen	KESK	2.208	%5,2	2.030	%4,7	-8,1%

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
8	Ulaştırma Memur Sen	Memur Sen	10.382	%36,4	10.310	%35,8	-0,7%
8	Türk Ulaşım Sen	Türkiye Kamu Sen	6.836	%23,9	7.226	%25,1	5,7%
8	BTS	KESK	1.680	%5,9	1.647	%5,7	-2,0%

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
9	Toç Bir Sen	Memur Sen	43.165	%56,6	43.071	%57,5	-0,2%
9	Türk Tarım Orman Sen	Türkiye Kamu Sen	10.364	%13,6	10.751	%14,4	3,7%
9	Tarım <u>Orkam</u> Sen	KESK	2.151	%2,8	1.931	%2,6	-10,2%

No	Sendika Adı	Konfederasyon	2018 Üye	2018 Oran	2019 Üye	2019 Oran	Değişim (1 yıl)
10	Enerji Bir Sen	Memur Sen	16.904	%44,3	16.655	%45,3	-1,5%
10	Türk <u>Eneji</u> Sen	Türkiye Kamu Sen	5.571	%14,6	5.736	%15,6	3,0%
10	ESM	KESK	1.767	%4,6	1.538	%4,2	-13,0%

TKP

| EMEK MERKEZİ

iletisim@tkp.org.tr

tkp.org.tr

TürkiyeKomunistPartisi

tkpninsesi

TKP Genel Merkez | Temmuz 2019 | Adres: Meşrutiyet Mah. Karanfil Sok. No:30/6 Çankaya-Ankara | Tel: 0312 417 29 68